

DET GRØNLANDSKE PRESSENÆVNS ÅRSBERETNING FOR 2013

I henhold til landstingslov nr. 17 af 19. november 2007 om medieansvar § 51 afgiver Pressenævnet årligt en beretning om nævnets virksomhed til Naalakkersuisut. Beretningen skal offentliggøres.

INDHOLD:

I. INDLEDNING.....	1
II. DET GRØNLANDSKE PRESSENÆVNS MEDLEMMER OG SEKRETARIAT	1
III: SAGSOVERSIGT.....	2
IV: GENNEMGANG AF KONKRETE SAGER	4
I sagen 1/2013.....	4
I sagen 2/2013.....	5
I sagen 3/2013.....	8
I sagen 4/2013.....	11
I sagen 5/2013.....	13
I sagen 6/2013.....	18

I. INDLEDNING

I 2013 har Pressenævnet modtaget 6 klager.

II. DET GRØNLANDSKE PRESSENÆVNS MEDLEMMER OG SEKRETARIAT

Efter medieansvarslovens § 41 består Det grønlandske Pressenævn af en formand, en næstformand og seks andre medlemmer. Alle otte medlemmer har en stedfortræder.

Pr. 1. marts 2009 til 1. marts 2013 er følgende udpeget af Naalakkersuisut:

Formandskab:

Formand: Landsdommer Søren Søndergård Hansen.

Stedfortræder: Souschef Louise Amkær

Medlemmer beskikket efter udtalelse fra Tusagassiortut Peqatigiiffiat:

Medlem: Per Jensen
 Medlem: Mariia Simonsen
 Stedfortræder: Nicolaj Stampe
 Stedfortræder: Oline Inuusuttoq Olsen

Medlemmer beskikket efter udtalelse fra de redaktionelle ledelser:

Medlem: Inga Dora Gudmundsdottir Markussen
 Medlem: Ivalo Egede
 Stedfortræder: Poul Krarup
 Stedfortræder: Rigmor Thaarup Høegh

Repræsentanter for offentligheden:

Medlem: Hjalmar Dahl
 Medlem: Mikisoq H. Lynge
 Stedfortræder: Emilie Benjaminsen
 Stedfortræder: Ole G. Jensen

Pr. 1. marts 2014 til 1. marts 1. marts 2017 er følgende udpeget af Naalakkersuisut:

Formandskab:

Formand: Landsdommer Søren Søndergård Hansen.
 Stedfortræder: Fuldmægtig Adam Khalik

Medlemmer beskikket efter udtalelse fra Grønlands Presseforening:

Medlem: Mariia Simonsen
 Stedfortræder: Niels Krogh Søndergård
 Medlem: Dorthe Olsen
 Stedfortræder: Elna Egede

Medlemmer beskikket efter udtalelse fra de redaktionelle ledelser:

Medlem: Poul Krarup
 Stedfortræder: Christian Schultz-Lorentzen
 Medlem: Mikkel Bjarnø Lund

Repræsentanter for offentligheden:

Medlem: Ole G. Jensen

Stedfortræder: Tupaarnaq Rosing Olsen
Medlem: Marie Egede Isbosethsen

Pressenævnets adresse er: c/o Grønlands Landsret, Postboks 1040, Jens Kreutzmannip Aqqutaa 5, 2. sal, 3900 Nuuk, telefon 36 39 00, telefax 32 39 75, e-mail: post.landsret@domstol.gl.

III: SAGSOVERSIGT

I sagsoversigten er klagere, der har fået medhold, alene anonymiseret, hvis der har foreligget et velbegrunderet ønske herom. I sager, hvor klageren ikke har fået medhold, eller sager, der er hævet eller henlagt, er klageren i almindelighed anonymiseret, medmindre klageren er en organisation eller erhvervsdrivende m.v.

1/2013

SIK

mod

Kalaallit Nunaata Radioa, KNR

Gengivet side 4

2/2013

K

mod

Nuuk TV

Kendelsen afsagt den 12. december 2013.

Gengivet side 5

3/2013

K og K

mod

Atugagdliutit/Grønlandsposten AG

Kendelsen afsagt den 12. december 2013.

Gengivet side 8

4/2013

Cafe Chili v/Nuuk Cafe

mod

Nuuk Ugeavis

Kendelsen afsagt den 16. december 2013.

Gengivet side 11

5/2013

Atassut

mod

Sermitsiaq

Kendelsen afsagt den 10. december 2014.

Gengivet side 13

6/2013

Nunafonden og Per Berthelsen

mod

Sermitsiaq.AG og Kalaallit Nunaata Radiua, KNR

Kendelsen afsagt den 22. juni 2015.

Gengivet side 18

IV: GENNEMGANG AF KONKRETE SAGER

I det følgende gengives nævnets kendelser:

I sagen 1/2013

SIK

mod

Kalaallit Nunaata Radioa, KNR

Klagen er afvist af formanden under henvisning til, at klager over KNR jf. landstingslov om medieansvar § 34, stk. 3 skal indgives direkte til KNR. KNR's afgørelse vil kunne indbringes for Pressenævnet. Dette ses ikke at være sket.

I sagen 2/2013

K

mod

Nuuk TV

afsagde Det grønlandske Pressenævn sålydende

K E N D E L S E:**Indledning**

Denne sag vedrører klage over en tv-reportage i Nuuk TV den 31. maj 2013.

Det påklagede indslag

Indslaget, der er klaget over, har følgende ledsagende tekst:

”Den 27-årige K, der er en canadisk indianerskuespiller, er tiltalt for at have forsøgt at dræbe en 25-årig grønlandsk mand her i byen tilbage i påsken.

K fra Canada, er nu tiltalt for forsøg på drab, da han havde stukket en 26-årig, ikke mindre end seks gange i baghovedet, nakken samt skuldrene med en skarp kniv. Drabsforsøget skete til en efterfest på Jagtvej 13, den 28. marts kl. ca. 05.30 i år. K kom til Nuuk i februar for at

være med i teaterstykket ”Marluulluta”, og i den forbindelse har Nuuk TV interviewet den drabstiltalte. I anklageskriftet kan man læse, at to af festdeltagerne overmandede K og stoppede hans drabsforsøg. Under tumulten havde han snittet den ene i øret og den anden på kinden. Han er så tiltalt for vold på de to hjælpere og sidst for at have fremsat trusler, hvor han skulle havde sagt på engelsk: ”Jeg vil altid huske jeres ansigter”.

Retssagen mod K, vil foregå over to dage, på dagene 24. og 25. juni.”

Klagen

Den af klager [...] indgivne klage af 3. juni 2013 er sålydende:

”I omtalte reportage offentliggør Nuuk TV en række personlige oplysninger om tiltalte såsom *fulde navn, etnicitet og jobforhold*, samt *billeder og optagelser* af tiltalte på tiltaltes arbejdsplads. Nuuk TV’s offentliggørelse af disse personlige oplysninger i forbindelse med omtalte reportage, er i flere sammenhænge i strid med god presseskik:

- Oplysninger, som kan være skadelige, krænkende eller virke agtelsesforringende for nogen, skal efterprøves i særlig grad, inden de bringes, først og fremmest ved forelæggelse for den pågældende. Forelæggelse bør ske således, at der gives den adspurgte rimelig tid til at svare’ (Presseskik, Medieansvarsloven, A. Korrekte meddelelser, stk 3)
- ’Familiemæssige forhold, **race, etnicitet nationalitet**, trosbekendelse, seksuel orientering eller organisationsforhold **bør alene nævnes, når det er relevant for sagen**’. (Presseskik, Medieansvarsloven, C. Retsreportage, stk. 4)
- Der skal i videst muligt omfang følges en klar saglig linje ved afgørelsen af, hvilke sager der omtales, og i hvilke tilfælde navne på de implicerede nævnes. **En sigtets eller tiltalts navn eller anden identificering bør udelades, når ingen almen interesse taler for at offentliggøre navnet**. (Presseskik, Medieansvarsloven, C. Retsreportage, stk. 6).

I omtalte indslag fremgår det ikke hvilke kilder, der er tale om. Er reportagen alene baseret på anklageskriftet? K kan blot konstatere, at indslaget *ikke* inkluderer forsvarets synspunkter. Der bliver udplukket fra anklageskriftet, såsom ”*to af festdeltagerne overmandede K og stoppede drabsforsøget*” uden at inddrage forsvarets synspunkter. Med dette er indslaget i strid med samtlige regler for god presseskik:

- ’Det skal gøres klart, hvad der er faktiske oplysninger, og hvad der er kommentarer’ (Presseskik Medieansvarsloven, A. Korrekte Meddelelser, stk. 5).
- ’Retsreportagen bør være objektiv. På ethvert stadium af sagernes forberedelse og ved behandlingen i retten bør journalisten tilstræbe en kvalitativ **ligelig gengivelse af parternes – i straffesager anklagemyndighedens og forsvarets – synspunkter**. En omtale af en straffesag bør følges op med et referat af sagens afslutning, hvad enten denne finder sted i form af tiltalefrafald, frifindelse eller domfældelse’. (Presseskik Medieansvarsloven, C. Retsreportage, stk. 3)

- 'Så længe en straffesag ikke er endeligt afgjort eller bortfaldet, må der ikke offentliggøres meddelelser, der kan lægge hindringer i vejen for sagens opklaring, **eller tilkendegivelser om, at en sigtet eller tiltalt er skyldig. Ved omtale af en straffesag skal det klart fremgå, om sigtede/tiltalte har erklæret sig skyldig eller ikke skyldig**', (Presseskik Medieansvarsloven, C. Retsreportage, stk. 5)

Ydermere, bliver tiltalte gentagne gange nævnt som "den drabstiltalte", hvilket forvrænger sagen stærkt. Anklagede er IKKE tiltalt for drab. Dette stiller Nuuk TV's generelle saglighed i et dybt kritisabelt lys."

Nuuk TV's svar

Nuuk TV's svar af 19. juni 2013 er sålydende:

"Offentliggørelse af navn

Klager henviser til reglerne for god presseskik, hvori der står at en sigtet eller tiltalts navn eller anden identificering bør udelades, når der ikke er almen offentlig interesse for at offentliggøre navnet. Vi mener at der er en almen offentlig interesse i at offentliggøre navnet, al den stund at K er en offentlig person. Han er skuespiller, der har optrådt i både medier og teaterforestillinger. Jeg tillader mig samtidig at gøre opmærksom på at praksis er at nævne navnet på tiltalte i opsigtsvækkede straffesager. Blandt utallige eksempler har jeg medtaget tre. Sermitsiaq.ag, 26. marts 2010: Juledrabet afgøres på mandag. Sermitsiaq.ag, 8. februar 2013: Et års dagen for tragedien i Nutaarmiut. Sermitsiaq.ag, 31. maj 2013: Drabstiltalt vil betale erstatning.

Etnicitet og nationalitet

Til spørgsmålet om etnicitet og nationalitet må vi fastholde at K som skuespiller er en offentlig person. Netop hans baggrund; etnicitet og nationalitet har han tidlige nævnt i interviews i forbindelse med teaterforestillingen Marluulluta.

Genmæle

Til spørgsmålet om genmæle må vi gøre opmærksom på at vi på udsendelsesdagen havde telefonisk kontakt med Ks forsvarer Jens Paulsen, der ikke at ønskede kommentere sagen. Via Jens Paulsen, tilbød vi også K at kommentere på sagen, et tilbud han lovede at bringe videre til sin klient. Skulle K eller hans forsvarer ønske at komme med deres udlægning af sagen stiller vi os gerne til rådighed.

Faktuel fejl

Klager skriver at Nuuk TV kalder K for tiltalt, når han efter klagers opfattelse kun er anklaget. En fejl der efter klagers opfattelse stiller Nuuk TV i et dårligt lys. Dette klagepunkt må vi blank afvise. Den 31. maj var K sigtet i sagen, det fik vi bekræftet både hos Politimesterembedet og hos Kredsretten. Et faktum der bekræftes af, at Nuuk TV overhovedet var i stand til få anklageskriftet udleveret."

Pressenævnets begrundelse og resultat:

Klager har henvist til, at der er blevet plukket fra anklageskriftet, og at indslaget ikke inkluderer forsvarerens synspunkter. Pressenævnet kan konstatere, at der er citeret fra anklageskriftet. Der er ikke klaget over indholdet i citatet, som Pressenævnet herefter anser for korrekt. *Der er ikke tvivl om hvorvidt der foreligger faktiske oplysninger eller en kommentar*, idet anklageskriftets gengivelse må betegnes som en faktisk oplysning om anklagemyndighedens synspunkter. Pressenævnet finder derfor ikke, at Nuuk TV har overtrådt reglerne for god presseskik afsnit A, punkt 5, der foreskriver, at det skal gøres klart, hvad der er faktiske oplysninger og hvad der er kommentarer.

Klager har videre henvist til, at han flere gange er omtalt som ”den drabstiltale”. Af indslaget i Nuuk TV fremgår ikke, at klager er omtalt som anført i klagen, men derimod i overensstemmelse med anklageskriftet er *omtalt som tiltalt for forsøg på manddrab*.

Der er endvidere klaget over, at Nuuk TV ikke har overholdt reglerne for god presseskik afsnit C, punkt 3, der foreskriver, at retsreportagen på ethvert stadium skal *tilstræbe en kvalitativ ligelig gengivelse af parternes synspunkter*, og således tillige medtage forsvarerens synspunkter. Da klagers forsvarer efter det fra Nuuk TV oplyste ikke ønskede at kommentere sagen, og da klager, trods mulighed for at kommentere sagen, ikke vendte tilbage herom, finder Pressenævnet heller ikke, at Nuuk TV har overtrådt den regel.

Klagers navn bør kun anføres, når almen interesse taler for offentliggørelse af navnet jf. reglerne for god presseskik afsnit C, punkt 6, 2. pkt. Endvidere bør bl.a. en persons race og nationalitet kun nævnes, såfremt det har direkte med sagen at gøre jf. punkt 4. Pressenævnet mener *ikke at burde kritisere Nuuk TV for, at have oplyst tiltaltes navn, race og nationalitet*. Nævnet har ved sin afgørelse lagt vægt på sagens omfang og alvor, hvorved sagen har almen interesse, ligesom nævnet har lagt vægt på, at tiltalte gennem sin gæsteoptræden på Grønlands Nationalteater er blevet kendt, og derfor må tåle omtalen af hans nationalitet og race i forbindelse med sit navn.

Konklusion:

Pressenævnet finder herefter ikke anledning til at udtale kritik af Nuuk TV.

Søren Søndergård Hansen, Mariia Simonsen, Poul Krarup og Ole G. Jensen

I sagen 3/2013

K 1 og K 2

mod

Atugagdliutit/Grønlandsposte/AG

afsagde Det grønlandske Pressenævn sålydende

K E N D E L S E:**Indledning**

Denne sag vedrører klage over et billede optaget i Atugagdliutit/Grønlandsposten (AG) nr. 25 den 19. juni 2013. På billedet ser man fra ryggen et par blive gift borgerligt hos borgmesteren i Kommuneqarfik Sermersooq.

Artiklen og billedet

Billedet er tilknyttet en artikel med overskriften ”Gifter sig til opholdstilladelse”. Det fremgår endvidere af artiklen: ”der er mange ulovlige ansættelsesforhold i Nuuk, hævder asiatisk kvinde, der selv har arbejdet uden den lovpligtige arbejdstilladelse. Andre går mere radikalt til værks og søger et giftemål - mod betaling”.

Billedteksten er sålydende:

”Flere kvinder har giftet sig med danske mænd for at få en opholdstilladelse ved at betale, eller love penge, som de betaler sig ud af ved at arbejde, fortæller en asiatisk kvinde, der selv har arbejdet ulovligt i Grønland”.

Klagen

I klagen over billedteksten anfører K 1 og K 2, at billedet er taget under deres bryllup. Der anføres videre i klagen, at selvom billedet er delvist sløret, kan man genkende klagerne på

billedet. Klagerne har anført, at der ingen sammenhæng er mellem deres ønske om ægteskab og de i artiklen og billedteksten nævnte forhold.

AG's svar

AG har afvist klagen. AG har i sit svar af 7. september 2013 anført:

”For det første står parret med ryggen til. For det andet er mandens baghoved sløret til ugenkendelighed. AG har naturligvis ingen interesse i, at bringe personer i relation til en journalistisk problemfremstilling, som de ingen aktier har i. At der er tale om en camoufleret genrebillede underbygges således ydermere af, at billedteksten ingen tilknytning har til personerne på det konkrete billede. Nøjagtigt, som artiklen bygger på udtalelser fra en anonym kvinde. AG mener, at avisen har opfyldt de presseetiske regler om anonymitet, når et fotografi bruges som genrebillede. Ægteparret kan ikke genkendes af læserne. For en god ordens skyld skal det oplyses, at artiklens forfatter Inga Egede ingen andel har i, at AG ved layoutet af avisen valgte at benytte omtalte camouflerede billede.”

Pressenævnets begrundelse og afgørelse:

Der er mellem parterne enighed om, at klagerne på billedet ikke kan relateres til artiklen, herunder billedtekstens indhold om, at flere asiatiske kvinders indgåelse af ægteskab med danske mænd i Nuuk indgås mod betaling og med det formål, at opnå opholdstilladelse. Af samme grund har AG sløret fotografiet.

Pressenævnet finder imidlertid *ikke, at sløringen er sket tilstrækkelig grundigt*. Pressenævnet må derfor give klagerne medhold i, at de vil kunne genkendes på billedet - i hvert fald af personer, der er dem bekendt i forvejen. Pressenævnet finder derfor, at AG har overtrådt reglerne for god presseskik, afsnit B om adfærd i strid med god presseskik, pkt. 1, 2. pkt. om det enkelte menneskes krav på beskyttelse af sin personlige anseelse ved ikke at tilsløre brudeparret på billedet tilstrækkeligt, for dermed at sikre, at det ikke er muligt at genkende parret.

Det fremgår at billedet er et *modelfoto*. *Dette er ikke korrekt*, da fotografiet viser et virkeligt bryllup, hvilket i stedet burde have fremgået af teksten.

Konklusion:

Pressenævnet udtaler herefter kritik af AG's anvendelse af et billede, der ikke er tilsløret tilstrækkeligt.

Ekstrakt af kendelsen optages AG

Pressenævnet pålægger samtidig AG i et af sine næste to numre, at optage følgende:

”Kendelse fra Pressenævnet

I AG nr. 25 af 19. juni 2013 blev bragt en artikel under overskriften ”Gifter sig til opholdstilladelse”. Artiklen var ledsaget af et billede fra et bryllup. På billedet ses et dansk-asiatisk par, der bliver viet ved en ceremoni, forestået af borgmesteren i Kommuneqarfik Sermersooq på rådhuset i Nuuk.

Pressenævnet har i en kendelse af 12. december 2013 udtalt kritik af, at tilsløringen af parret, er utilstrækkelig og således ikke sikrer, at parret ikke kan relateres til artiklens indhold.”

Søren Søndergård Hansen, Mariia Simonsen, Mikkel Bjarnø Lund og Ole G. Jensen

I sagen 4/2013

Café Chili v/Nuuk Café
mod
Nuuk Ugeavis

afsagde Det grønlandske Pressenævn sålydende

K E N D E L S E:**Sagsfremstilling**

Den påklagede artikel har en rubrik (overskrift) med ordlyden ”Vi blev syge” og en underrubrik med teksten ”Mor og datter fik madforgiftning af at spise på Cafe Chili”. Klager Cafe Chili anerkender Nuuk Ugeavis’ ret til at bringe disse udsagn, der bygger på oplysninger fra to navngivne gæster. Pressenævnet kan konstatere, at udsagnene er forelagt for den ansvarlige fra Cafe Chili, Jørgen Petersen, Nuuk Cafe og at hans synspunkter under rubrikken ”Unfair anklage”, er refereret på samme side som artiklen.

Pressenævnets begrundelser og afgørelse:

Artiklens underrubrik fastslår, at ”Oksekødet i retten var fordærvet”. Pressenævnet bemærker, at påstanden ikke er gentaget eller uddybet i artiklens tekst. Det fremgår af artiklen, at de to gæster oplyser at lægeklinikken havde stillet diagnosen maveforgiftning, formentlig som følge af indtagelse af fordærvet mad. Der fremgår ikke noget om, at oksekødet i retten, som de i artiklen omtalte gæster indtog, var fordærvet, ligesom der ikke fremgår oplysninger, hvoraf dette kan konkluderes. Pressenævnet finder på den baggrund *ikke, at der er grundlag for at fastslå, at Nuuk Ugeavis bragte korrekt oplysning* ved i underrubrikken at fastslå, at oksekødet var fordærvet.

Pressenævnet finder derfor, at Nuuk Ugeavis ikke har overholdt bestemmelser i de vejledende regler for god presseskik, afsnit A om korrekte meddelelser. Det gælder afsnittets *punkt 1, 1. punktum*, hvoraf fremgår at informationen i medierne skal være korrekt. Endvidere fremgår det af *2. punktum*, at det så langt det er muligt skal kontrolleres, om de oplysninger, der gives, er korrekte, hvilket Nuuk Ugeavis ikke ses at have gjort. Oplysningen om oksekødet burde i særlig grad have været efterprøvet, idet den kan virke skadelig og krænkende jf. *afsnit A, punkt 3*. Endelig kræves det i *punkt 6*, at overskrifter skal have dækning i den pågældende artikel, hvilket ikke ses at være tilfældet.

Det pålægges Nuuk Ugeavis i et af sine to kommende numre, at optage følgende:

”Kendelse fra Pressenævnet

Pressenævnet har i en kendelse af 16. december 2013 udtalt kritik af Nuuk Ugeavis som følge af en artikel i Nuuk Ugeavis, nr. 43 fra den 23. oktober 2013, side 52 og 53. Artiklen omtaler under overskriften ”Vi blev så syge”, to gæsters oplevelse efter et besøg på Cafe Chili. De pågældende fortalte om, at de efter besøg på lægeklinikken fik diagnosen maveforgiftning, sandsynligvis som følge af forgiftning efter indtagelse af fordærvet mad.

Pressenævnet udtalte kritik af, at Nuuk Ugeavis under overskriften skrev ”Oksekødet i retten var fordærvet”, idet der ikke i artiklen eller i oplysningerne i øvrigt er grundlag for at fastslå, at denne oplysning er korrekt. Nuuk Ugeavis har derfor ikke overholdt kravet i de vejledende regler for god presseskik om, at bringe korrekt information og kontrollere informationen inden den bringes.”

Søren Søndergård Hansen, Mariia Simonsen, Mikkel Bjarnø Lund og Ole G. Jensen

I sagen 5/2013

Atassut

mod

Sermitsiaq

afsagde Det grønlandske Pressenævn sålydende

K E N D E L S E:

Indledning

Atassut har i klage af den 8. november 2013 under henvisning til landstingslov nr. 17 af 19. november 2007 om medieansvar anført, at ”skal vi fra ATASSUT’s gruppe i Inatsisartut hermed indgive klage over en meget ensidig og manipulerende artikelserie avisen Sermitsiaq har bragt omkring genindførelse af det fulde rentefradrag.”

Artiklerne

De påklagede artikler er optaget i Sermitsiaq nr. 43, af 25. oktober 2013, hvoraf fremgår følgende:

”**Boligejerne forgyldes. Først fik de skattenedsættelse** – nu får de fuld rentefradrag. Boligejerne høster fra nytår en dobbelt gevinst af systemskiftet efter landstingsvalget 12. marts. I forbindelse med en omfattende skatteomlægning 1. januar 2013 nedsatte det tidligere Naalakkersuisut rentefradraget på selvangivelsen for lån til bil, båd og bolig fra 100 til 90 procent, men kompenserede samtidig det økonomiske tab ved at sænke landsskatten med et enkelt procentpoint. Den 1. januar 2014 genindfører

det nuværende Naalakkersuisut det fulde rentefradrag, men fastholder samtidig den lavere landsskat. Dermed bliver det fra nytår billigere for bil-, båd- og boligejerne at forrente deres lån i bank og realkredit og samtidig scorer de den fulde skattelettelse. Siumut, Atassut og Partii Inuit – og oppositionspartiet Demokraterne, som alle ønsker flere private boligejere, støtter forslaget. Inuit Ataqatigiit mener til gengæld, at tiden ikke er inde til at præmiere gældsætning.

Reformer efterlyses Grønlands Økonomiske Råd advarer mod genindførelsen af det fulde rentefradrag, som bliver kaldt en zig-zag kurs i den økonomiske politik, og landets to banker er heller ikke imponeret over Naalakkersuisuts forslag. En genindførelse af det fulde rentefradrag vil medføre faldende skatteindtægter, og stiger renten igen, bliver fradraget og dermed de tabte skatteindtægter endnu større, siger områdedirektør Bjartur Nolsøe fra BankNordik. Han peger på, at boligfinansieringen i forvejen er godt subsidieret med offentlige lån og rentedrag, og derfor var nedsættelsen af rentefradraget fra 1. januar 2013 helt i orden. – Bankens holdning er, at Naalakkersuisut følger Skatte- og Velfærdskommissionens anbefaling om en langsigtet reform på boligområdet, som også indeholder en langsom nedtrapning af subsidierne til boligejerne, specielt de offentlige lån, siger Bjartur Nolsøe i en kommentar til lovforslaget. Han anerkender dog, at en genindførelse af det fulde rentefradrag på kort sigt vil medføre, at lysten til at investere i boliger alt andet lige vil stige, da ydelsen efter skat vil være lavere. – Men nøgleordet er stabilitet og reformer, understreger Bjartur Nolsøe. Med det nuværende lave renteniveau forventer Grønlandsbanken kun en begrænset effekt af genindførelsen af det fulde rentefradrag. – Genindførelsen vil næppe betyde en væsentlig øget handel med fast ejendom eller en væsentlig større tilgang af mulige købere til ejerboliger, men selvfølgelig vil ændringen have betydning for boligejernes rådighedsbeløb, siger vicedirektør John Jakobsen i sin kommentar til lovforslaget.

Pris: 10 millioner Indførelsen af det fulde rentefradrag koster de offentlige kasser 10 millioner kroner. En fjerdedel til landskassen og tre fjerdedel til kommunekasserne. Men kommunerne har allerede varslet, at de vil have deres indtægtstab kompenseret i næste års bloktilskud. Inatsisartut 3. behandler forslaget om at genindføre det fulde rentefradrag 5. november, men der tegner sig allerede et solidt flertal for forslaget.”

Endvidere fra *Sermitsiaq i en leder* er skrevet følgende:

”**Forskelsbehandling** Man får nu igen fuldt fradrag for renter på lån i boliger, både, biler med videre. Den nye ordning bliver besluttet i løbet af kort tid i Inatsisartut. Det er dem, der har råd til at låne til egen bolig med videre, som har gavn af det. Mens de, der af økonomiske grunde er tvunget til at bo i lejebolig, er med til at betale til dem, der kan spare op i fast ejendom og langvarige forbrugsgoder. Det er en af Siumuts mærkesager, som slår igennem, og som bestemt ikke kommer landets svageste til gavn. De må fortsat bo i nedslidte boliger, der er renoveringsmodne og i mange tilfælde fyldt med skimmelsvamp. Trods de dårlige boliger er lejerne konstant udsat for huslejestigning, mens de, der har råd til ejerbolig, til næste år får en lavere boligudgift. En anden mærkesag er gratis telefon til lægen. En tredje er, at småfiskerne ikke skal betale afgift. Det er nok populære sager, men det rokker ikke ved samfundets grundlæggende problemer med alt for mange mennesker, som ikke har det godt, men som har stemt på Siumut i tillid til at de skulle få det bedre. Samfundet har større og vigtigere problemer,

som vi håber at Inatsisartut vil koncentrere sig om på resten af landstingssamlingen. De alvorlige boligproblemer, især i de almennyttige boliger, hvor lejerne skal betale mere i husleje, er et stort problem. Nu foreslås det, at lejerne i den enkelte boligafdeling ikke skal betale huslejen for naboen, der ikke kan betale. Men hvem skal så? – Hvis det ikke skal betales i den enkelte boligafdeling, er det landskassen og dermed hele befolkningen, som må punge ud. Folkeskolen er det næste problem, som må løses, hvis vi nogensinde skal kunne gøre os gældende i verden som selvstændig nation. Ungdommen skal ganske enkelt have en bedre folkeskole for at kunne klare sig i uddannelsessystemet. Ellers uddanner vi unge til arbejdsløshed, mens vi tilkalder arbejdskraft udefra. Det er utrolig vigtigt, at vi får løst samfundets tunge problemer. En af de positive mærkesager, som Siumut har opnået, er Royalty på råstoffer, som var en vigtig del af valgkampen. Den er nu slået igennem i jernmineprojektet. Det er meget interessant, for den betyder, at London Mining skal betale afgift fra dag et, hvor jernmalmen bliver sejlet ud af Nuuk fjorden. Men i rubin-projektet ser royalty forhandlingerne ud til at blive en klods om benet og forsinker projektet, fordi selvstyret går alt for langt ned i detaljerne i vurderingen af værdien af rubinerne. Det er værdien, som er grundlaget for afgiftsberegningen. Den er meget vanskelig at forudbestemme. To andre sager i Inatsisartut kan man undre sig over. Og det er forslagene om at tilsidesætte biologernes rådgivning og advarsler omkring udnyttelse af lomvier og hvalrosser. Hele koalitionsens politik er baseret på bæredygtig udnyttelse af de levende ressourcer. Vi må nødvendigvis have tillid til de videnskabelige undersøgelser af de forskellige arter og rette os efter deres rådgivning, når vi skal vurdere bæredygtighed. Det er for sent, når de forskellige arter uddør på grund af overfangst. Hvis fangerne ikke kan overleve på den tilladte fangst, er de nødt til at skifte erhverv. Sådan har det altid været alle steder i verden. Så i stedet for at foreslå, at fangerne skal have lov til at fange flere dyr, så bestandene uddør, må politikerne hellere arbejde på mere langtidsholdbare løsninger for disse befolkningsgrupper. Det er en politisk opgave at sikre rammerne for ordentlige levevilkår for befolkningen, og dem sikrer man ikke ved at tillade at de må skyde de sidste lomvier og de sidste hvalrosser.”

Klagen

Atassut har i klagen *uddybende* anført følgende:

“Oplysende eller fordømmende artikel?

Flertallet i Inatsisartut støtter Naalakkersuisuts forslag om at genindføre af det fulde rentefradrag. I Sermitsiaq nr. 43, der udkom den 25. okt. d.å., behandles i en artikel emnet med den noget dramatiske overskrift: Boligejerne forgyldes. Samtidig tager lederen på side 50 parti i sagen og konkluderer, at der sker forskelsbehandling, hvor man giver de rige rentefradrag, mens den fattige boende i offentlig bolig ikke kan låne hos banken og derved ikke kan nyde godt af rentefradraget. Det er ærgerligt, at selvsamme artikel og leder ikke behandler emnet rentefradrag mere nuanceret, og kigger på hvilke fordele contra ulemper, der er forbundet med at borgeren selv ejer sin bolig. Men i stedet

går artiklen og lederen alene ud på at have en kritisk tilgang til, at Naalakkersuisut genindfører fuldt rentefradrag.

Hvad er ikke kommet frem i artiklen?

I økonomien i den vestlige verden, hvor samfundsøkonomien er bygget på markedsøkonomi, skal den enkelte borger tage ansvar for sig selv. Landene animerer borgeren til tage ansvar ved f.eks. blandt andet at give en husejer ret til at bruge sine udgifter til renter fra huslån som rentefradrag. F.eks. har en boligejer i Danmark i dag fortsat rentefradrag til en vis grad. Oven i rentedraget eksisterer der ordninger, hvor en boligejer ud over rentefradraget har en håndværkerfradrag. Dvs. En boligejer har lov til at trække en del af deres udgifter til vedligeholdelse til boligen som fradrag i skat. Det hører med til disse ordninger, at 70 og 80 procent af befolkningen ejer deres egen bolig. Dvs. Den private boligmasse udgør en større del af boligmassen og dermed letter det den offentlige kasse, der undgår at skulle bruge offentlige midler til at bygge boliger til personer, der faktisk selv kan betale for deres egen bolig. Samtidig mangler artiklen den indfaldsvinkel, at mange borgere i Grønland vælger at bo i offentlige boliger netop for at kunne låne til at købe båd, bil eller bruge deres økonomi på andre varer eller ferieboliger uden for Grønland. Derved bruger mange borgere i dag rentefradrag fra lån til både og andre ting, som ikke er forbundet med huslån. De vælger at bo i offentlige boliger, da de ellers ville være afskåret fra at kunne have råd til at optage lån til en båd eller bil, hvis de skulle have lånt til en egen bolig. Vi finder det i orden, at avisen Sermitsiaq har en politisk holdning og vinkler sine artikler derefter, når det forholder sig til den førte politik. Men vi finder det kritisabelt, at avisen udelukkende på baggrund af politisk holdning i sit indhold har en politisk agenda uden at give læseren oplysninger om det forhold, at der gælder andre hensyn i andre lande, som Grønland sammenligner sig selv med. Avisen behandler med andre ord emnet ensidigt og forsøger dermed at påvirke læseren sin holdning udelukkende ved at fremføre oplysninger, der fremmer avisens politiske holdning. Den måde avisen udelukkende behandler emnet er fordømmende og ikke udtryk for et oplysende arbejde, hvorefter læseren egenhændigt kan vælge at have holdning ud fra de divergerende oplysninger en oplysende artikel må have. Vi finder det direkte uansvarligt af en avis, at man kan behandle et emne, der samfundsøkonomisk har så stor en betydning så lemfældigt og ensidigt. Det der er kritisabelt er ikke, at avisen har taget en politisk side i samfundsdebatten, men det der er kritisabelt er, at avisen behandler emnet så ensidigt og faktisk ikke bygger sin politik på argumenter, man kan forholde sig til samtidig med, at avisen mangler at belyse emnet fra to divergerende synspunkter med argumenter. Det er kritisabelt, at man som avis kan

modtage offentlig støtte, når det journalistiske arbejde er så ringe, at det grænser til et fordømmende medie og direkte kan sammenlignes med en propaganda for et bestemt synspunkt.”

Det indklagede medies svar

Sermitsiaqs ansvarshavende chefredaktør har ved en mail af 5. december 2013 svaret følgende:

”Jeg undrer mig over klagen og hvad der egentlig klages over. Knud Kristiansen henviser til at sagen er beskrevet politisk ensidig. Artiklen om boliger og rentefradrag henviser til de forskellige politiske synspunkter. Derefter beskrives forskellige ikke politiske reaktioner. Det er Grønlands Økonomiske Råds og bankverdens (repræsenteret ved Bank Nordiks områdedirektør) syn på sagen. Derfor forstår jeg ikke klagen over den ensidige politiske behandling af sagen. Med hensyn til avisens leder: Den drejer sig om flere forskellige sager, som er behandlet i Inatsisartut. De forskellige sager er vurderet ud fra, hvad avisen mener er bedst for samfundet. De forskellige vurderinger er ikke sket ud fra et ensidigt politisk synspunkt, som påstået, men som nævnt ud fra, hvad avisen mener er bedst for samfundet.”

Pressenævnets begrundelse og resultat:

Atassut klager over, at artikelserien i Sermitsiaq, i forbindelse med genindførelse af den fulde fradragsret, er meget ensidig og manipulerende. Atassut anerkender dog samtidig, at det er i orden, at Sermitsiaq har en politisk holdning og vinkler sine artikler derefter. Imidlertid burde Sermitsiaq, efter klagers opfattelse, have givet læserne oplysninger om de forhold, der gælder i andre lande, som Grønland sammenligner sig med.

Klagen ses ikke at indeholde henvisninger til faktiske forhold, som ikke er korrekte. Pressenævnet finder herefter ikke, at Sermitsiaq har handlet i strid med reglerne for god presseskik, afsnit A om korrekte meddelelser, for så vidt angår bestemmelserne i pkt. 1, 2 eller 3, om at den bragte information skal være korrekt og kontrolleres, i visse tilfælde, i særlig grad.

Atassut har videre klaget over, at Sermitsiaq hverken har forsøgt at indhente kommentarer fra Atassut eller fra Naalakkersuisut i forbindelse med artiklernes tilblivelse. Det bemærkes, at

Pressenævnet kun tager stilling til en eventuel pligt til at indhente kommentar fra klager, partiet Atassut. Pressenævnet forstår det som en klage under henvisning til reglerne for god presseskik, afsnit A, punkt 4, hvoraf fremgår, at angreb og svar, hvor det er rimeligt, bør bringes i sammenhæng og på samme måde. Pressenævnet bemærker, at artiklerne ikke ses at indeholde angreb på nogen, ej heller partiet Atassut, hvorfor der derfor ikke er noget at forelægge for klager.

Pressenævnet finder ikke, at det i de påklagede artikler er uklart hvad der er faktiske oplysninger og hvad der er kommentarer, hvorfor Pressenævnet ikke ser der foreligger formuleringer i strid med afsnit A, punkt 5, som foreskriver, at det skal gøres klart, hvad der er faktiske oplysninger, og hvad der er kommentarer.

I lederen, med overskriften ”Forskelsbehandling”, har mediet vide rammer for sine kommentarer. Lederens synspunkter er i overensstemmelse med de grundlæggende synspunkter i de vejledende regler for god presseskik, hvoraf fremgår, at den frie kommentar er en del af ytringsfrihedens udøvelse.

Det er ikke Pressenævnets opgave, at vurdere mediernes synspunkter.

Overskrifter skal i form og indhold have dækning i den pågældende artikel jf. afsnit A, punkt 6. Der er ingen tvivl om, at ”Boligejerne forgyldes” er Sermitsiaqs kommentar til de faktiske oplysninger i artiklen om, at værdien af rentefradraget er blevet sat op fra 90 til 100 %. Pressenævnet finder ikke anledning til at kritisere Sermitsiaq for overskriften.

Klager anfører endelig, at det er kritisabelt, at man som avis modtager offentlig støtte, når det journalistiske arbejde er så ringe, at mediet bliver fordummende. Pressenævnet har ingen hjemmel til at tage stilling til denne del af klagen.

Herefter finder Pressenævnet ikke anledning til at udtale kritik af Sermitsiaq.

Søren Søndergård Hansen, Mariia Simonsen, Mikkel Bjarnø Lund og Ole G. Jensen

I sagen 6/2013

Nunafonden og Per Berthelsen
mod
Sermitsiaq.AG og Kalaallit Nunaata Radiua, KNR

afsagde Det grønlandske Pressenævn sålydende

K E N D E L S E:**Indledning**

Pressenævnet har af egen drift besluttet at behandle spørgsmålet om der er overtrådt presseetiske regler i Sermitsiaq.AG og KNR's dækning vedrørende Nunafondens driftsudgifter i december 2013. I medfør af landstingslov om medieansvar § 44, stk. 2, 2 pkt., har spørgsmålet været forelagt Nunafonden og Per Berthelsen, der begge har tiltrådt, at sagen behandles af Pressenævnet.

Artiklen

Artiklen på Sermitsiaq.AG, der giver anledning til pressenævnets beslutning om, at behandle sagen har overskriften "Per B. raser over 'hetz' fra medier". Underrubrikken har følgende ordlyd: "Formand for Nunafonden Per Berthelsen er stærkt utilfreds med Sermitsiaq.AG's og KNR's kritiske dækning af Nunafondens driftsudgifter. Begge medier afviser kritikken". Artiklen er sålydende:

"Nunafonden er for alvor kommet i fokus, efter at KNR i starten af måneden kunne fortælle, at fonden sidste år uddelte 3,2 millioner kroner, mens det kostede 2,7 millioner kroner at drive fonden. Da Radioavisen breakede historien 3. december, ønskede Nunafondens formand, Siumuts Per Berthelsen, ikke at udtale sig til Radioavisen, men henviste i stedet til de pågældende tidligere formænd.

Kritik af Nunafondens driftsudgifter

Siden har Josef Motzfeldt og Juliane Henningsen fra Inuit Ataatigiit, som begge har været formand for Nunafonden, udtalt sig til pressen. Det er sket i takt med, at kritikken af Nunafondens driftsudgifter er taget til. Atassut-formand Gerhardt Petersen krævede 6. december, at bestyrelsesmedlemmernes honorarer skal sættes ned, da Atassut mener, at medlemmer af Inatsisartut, der er udpeget som

medlemmer af Nunafondens bestyrelse, allerede har en god løn. Organisationen for skabende og udøvende kunstnere, EPI, har ligeledes kritiseret Nunafonden. Sekretariatsleder i EPI Manasse Berthelsen har forlangt, at ”hele bestyrelsen bliver udskiftet med fagfolk fra kunsten, kulturen og erhvervslivet, som ved, hvad der rører sig”. Det blev gengivet i artiklen ”**Kunstnere: Udskift bestyrelsen i Nunafonden**”, som blev publiceret her på hjemmesiden 10. december. I den forbindelse ønskede bestyrelsesformand Per Berthelsen heller ikke at udtale sig - udover et ’ingen kommentarer’, som det fremgår af ”**Per Berthelsen: ingen kommentar**”.

Første interview 11. december

Først i artiklen ”Per Berthelsen: Der skal ryddes op i Nunafonden”, der udkom i Atugagdliutit/Grønlandsposten den 11. december, tog Per Berthelsen bladet fra munden, hvilket samme dag blev citeret i ”**Presset formand lover oprydning i Nunafonden**”. Siden har Per Berthelsen haft travlt med at beklage sig over Sermitsiaq.AG’s og KNR’s kritiske dækning af Nunafondens økonomi. Det er sket i Sermitsiaq.AG’s og KNR’s kommentarfelter, ligesom Per Berthelsen har langet kraftigt ud efter de to mediehuse på sin Facebook-profil. Søndag den 15. december skrev Siumut-politikeren på sin Facebook-profil: `God 3. advent alle sammen. Jeg skal beklage, at jeg må bruge min tid og min FB-profil til at forklare sandheden ud til dem, der orker at følge med i en usmagelig hetz, der køres fra to mediers side. Jeg skal endnu engang henviser til AG, som har citeret korrekt uden forsøg på at mislede læserne i sagen. Det skræmmende er, at samme udmeldinger er givet til både Sermitsiaq (Sermitsiaq.AG,red.) og til KNR Radioavis, som så har fordrejet virkeligheden til noget ganske ukendeligt velvidende, at det eneste, de risikerer, er at blive `dømt` af pressenævnet til at fremkomme med en `undskyldning`, de kan placere skjult et eller andet sted. Så vi starter ikke sådan en sag op, da det vil være direkte spild af tid. Det er skræmmende, men sandt`.

Sermitsiaq.AG og KNR afviser kritik

Men Per Berthelsens påstand om en `hertz` mod ham holder ikke. Sådan lyder det fra både KNR og Sermitsiaq.AG. -Det er ejendommeligt, at Nunafondens bestyrelsesformand først ønsker at udtale sig til et medie i form af Atugagdliutit/Grønlandsposten den 11. december, når han altid har travlt med at kommentere og afvise og lukke munden på kritikere i kommentarfeltet og på Facebook. Befolkningen og medierne vil naturligvis gerne vide, hvorfor Nunafonden i 2012 uddelte 3,2 millioner kroner, mens det kostede 2,7 millioner kroner at drive fonden. Og hvad den nuværende formand - Per Berthelsen - har tænkt sig at gøre fremadrettet efter kritik, siger Sermitsiaq.AG’s netredaktør, Søren Duran Duus. Hos KNR afviser journalist på Radioavisen Jonas Løvschall-Wedel samt nyhedschef og ansvarshavende redaktør Mikkel Bjarnø Lund ligeledes, at Per Berthelsen er blevet fejlciteret eller har været udsat for en hetz. -Vi har jo stort set ikke citeret Per Berthelsen for andet, end at han ikke vil tale med os, fortæller de to. Nunafonden er en almennyttig fond, der har til formål at virke til gavn for velgørende formål i Grønland.

Nunafondens og Per Berthelsens udtalelser til Pressenævnet

”NunaFondens udtalelse som den forurettede

...

Nedenstående gengiver de væsentligste nyheder i kronologisk orden, som vedrører sagen - og som de blev bragt i KNR. Sermitsiaq bragte - mere eller mindre - det samme indhold, idet de citerede KNR. Derfor gengives kun begivenhedernes gang, som har været bragt i KNR. Men anmeldelsen gælder også Sermitsiaq, da de har "copy-pasted" KNR's indhold uden at forholde sig kritisk til KNR's nyhedsdækning af NunaFonden. I den sammenhæng skal det oplyses, at udover KNR og Sermitsiaq fik AG de samme informationer. Modsat de to andre citerede AG på en måde, som var genkendelig. Hele sagsforløbet strækker sig fra den 3. til 20. december, men vi har kun udvalgt nyheder i perioden fra den 3. til 5. december 2013. Dels fordi det var i begyndelsen af perioden, hvor "historierne om NunaFonden" fra KNR blev præsenteret. Og dels for at "skære sagen" til.

3. december 2013 "Det er dyrt at drive Nunafonden" KNR Radioavisen og netnyheden begynder med følgende konklusion: "Det er dyrt at være gavmild. Det må Nunafonden sande. I hvert fald er udgifterne til fonden eksploderet de seneste år." Herefter bliver der oplyst, at fondens virke er, at de skal gå til almennyttige og velgørende formål i Grønland. Men ifølge radioavisen går der næsten ligeså mange midler til driften som til støtte. "Penge der bruges på at betale lønninger til en administrator og bestyrelsesmedlemmer, fine middage, flyvture på business class, overnatninger i suiter og en lang række andre udgifter, som tilsyneladende er løbet løbsk". Per Berthelsen krævede dokumentation for ovennævnte udgifter på luksus af KNR-journalisten. Det skete ikke med svaret: "Vi medtager disse ikke mere". For at eksemplificere konklusionen gengiver de udgifter og tildelinger i 2013, hvor der i 2013 blev anvendt 2,7 millioner kroner i driftsudgifter og uddelt 3,2 millioner kroner - og hvor der bliver konkluderet: "Et ikke prangende resultat, men dog bedre end for to år siden, hvor fonden brugte flere penge, end den gav væk". Og pengene blev anvendt til administrationen, hvor der står følgende: "Blandt de helt tunge udgiftsposter er administrationen. Således har man i dag et fint kontor i Nuuk, hvor man kan gå ind fra gaden og søge midlerne. En administrator til at passe bixsen, og sådan en skal jo både have høj løn, bil og fine feriefrirejsetillæg. Samlede omkostninger for kontor og administrator godt 1,2 millioner kroner. Også bestyrelsen, som primært består af politikere, er en dyr størrelse. Således kostede bestyrelsen sidste år 687.000 kroner. Heraf røg de 300.000 på lønninger, mens et tilsvarende beløb blev fyret af på rejser, hoteller og restauranter."

Per Berthelsen bad KNR-journalisten om at forholde sig til, hvorfor det er et højt vederlag - og i forhold til hvad. Det kunne KNR-journalisten ikke redegøre for. Til sidst bliver der konkluderet: "Kigger man lidt tilbage i budgetterne, så afslører tallene en historie om udgifter på himmelflugt. Går vi tilbage til 2005 var fondens udgifter på 630.000. I 2009 var de på 1,5 millioner og i 2013 var de altså på hele 2,7 millioner. Det samtidigt med, at fonden altså ikke er begyndt at dele flere penge ud. Faktisk tværtimod."

Afslutningsvis bliver der oplyst, at Radioavisen har forsøgt at få fat i fondens formand uden resultat, da han henviser til de tidligere formænd. I den sammenhæng glemte KNR i de ovennævnte to sidste sætninger at nævne, at KNR-journalisten fik fat i formanden, men de undlod at citere ham. De vil ikke citere ham, selvom hans udtalelser kom frem som formandens udtalelser, men det passede ikke radioavisens journalist.

4. december 2013 "Tuusi: Uforskammede udgifter hos Nunafonden" Radioavisen fik en kommentar fra en tidligere formand for NunaFonden, Josef Motzfeldt, der udtrykker forfærdelse over udgifternes stigning - og opfordrer til, at bestyrelsen "...skærer (red.) ned på de nærmeste uforskammede administrations og bestyrelsesudgifter". I netnyheden blev der oplyst, at NunaFondens formand får 100.000 kroner, næstformanden 50.000 kroner og de menige medlemmer 30.000 kroner. I den sammenhæng oplyser Josef Motzfeldt, at "på daværende tidspunkt forhøjede bestyrelsen formandens honorar fra 10.000 til 15.000 kroner om året, og de menige bestyrelsesmedlemmer fik 7.500 om året".

4. december 2013 "Udgifterne hober sig op hos hele Grønlands julemand - Nunafonden" I denne netnyhed er fokuset rettet på de konkrete administrationsudgifter - ikke mindst aflønningen af fondens administrator. Her blev der oplyst følgende: "Siden hyrede man en administrator. En rolle som Steffen Petrussen i dag varetager. Udover ham har man også en studentermedhjælper gående. Samlede udgifter 855.000 kr. Som en del af denne udgift besluttede man i 2010, at administratoren skulle have et tilskud til at have bil til rådighed. Et tilskud på 80.000 kroner årligt. Man besluttede samtidigt også, at administratoren skulle have en ekstra bevilling på godt 146.000 kroner, da han ikke havde fået tilskud til bil i de to foregående år. Hvorfor tilskuddet til bilen dette år udgjorde 226.000 kroner og efterfølgende 80.000 årligt. Herudover har fonden en taxiregning på over 10.000 årligt".

I stedet for at spørge og sikre sig hvad der bringes, gætter journalisten sig frem, og hvad kan forarge mere end taxakørsel for mere end 10.000 kr. årligt, konkret drejer det sig om, at der er tale om to gange leje af bil for møder med andre fonde i Danmark, og der er ikke tale om årlige udgifter. Det fremgår ligeledes af netnyheden, at Radioavisen har henvendt sig til fondens administrator, som ikke ønskede at medvirke, da han ikke tegner fonden. Dog gør administratoren Radioavisen opmærksom på, at der i dag er langt flere administrative opgaver end tidligere, da man eksempelvis i dag er blevet langt bedre til at følge op på fondens bevillinger end tidligere. Derudover er der en anden stor udgiftspost, husleje. Tidligere har fonden haft et lejemål i havneområdet, men lejemålet blev opsagt med kort varsel. Derfor valgte fonden at flytte ind i det nuværende lejemål, hvor borgerne har mulighed for at komme forbi. Ifølge fondens administrator er der ikke mange, der benytter sig af muligheden. "Sidste år kostede kontoret 357.000. Heraf var de 105.000 dog også på reparationer. Herudover har man også investeret i nye møbler og kontorartikler, småanskaffelser og vedligeholdelse af inventar for 185.000." En af grundene til behovet for et større kontor er også at give plads til vores nye fond, Ivalo og Minik Fonden, der ligeledes har kontor på adressen.

5. december 2013 "Bestyrelsen forgylder sig selv" I underrubrikken står der følgende: "Det er bestyrelsen i Nunafonden, der fastsætter sig eget honorar. Et honorar, der er steget kraftigt". Netnyhedens fokus er udgifter til bestyrelsen. "Herudover bruges der penge på rejser og ophold, dagpenge til medlemmerne, mødeudgifter og andre udgifter. Sidste år førte dette sammen med honorarerne til en samlet udgift på 687.000 kroner. Dog noget mindre end året før, hvor disse poster kostede 813.000 kroner". Herefter er der en gengivelse af de varierende honorarer til bestyrelsesmedlemmer - og at de i dag samlet bliver aflønnet med 300.000 kroner. Til det svarer formanden: "...at der i dag er langt mere arbejde forbundet med fonden end tidligere". Derefter konkluderer Radioavisens journalist: "En anden forklaring kunne gemme sig i fondens fundats, hvor der

står, at bestyrelsen selv fastsætter sig eget honorar under hensyntagen til arbejdets omfang og karakter samt antallet af afholdte møder”. Radioavisen forsøgte at få en kommentar fra den tidligere formand for NunaFonden, Juliane Henningsen, dog uden succes.

NunaFondens organisatoriske opbygning: I medierne har der hersket tvivl om NunaFondens relation til Grønlands Selvstyre. I den sammenhæng kan det oplyses, at der ikke er nogen relation til Grønlands Selvstyre overhovedet. NunaFonden er en selvstændig fond, og det er bestyrelsen, som egenhændig træffer afgørelse på vegne af fonden - det er lige fra, hvad der skal gives støtte til (så længe det er inden for fundatsen) til fondens fremtid, hvorvidt den eventuel skulle opløses eller ej. Med andre ord: Grønlands Selvstyre kan ikke opløse NunaFonden, have direkte eller indirekte indflydelse på hvad der uddeles til, eller overføre midlerne til Grønlands Selvstyres kasse. Når Inatsisartut har udpeget fem af de seks bestyrelsesmedlemmer og Bikubenfonden har udpeget sit bestyrelsesmedlem, for en periode på fire år (eller når det bliver udskrevet valg) til NunaFonden, så er det bestyrelsen, der fastsætter, hvad der videre skal ske.

NunaFondens kommentarer til hændelsesforløbet: I forbindelse med udarbejdelse af netnyhederne (og radioindslagene) har Radioavisens journalist haft timelange samtaler med både fondens formand og ditto administrator. Begge har forklaret sagens sammenhænge overfor journalisten, uden at det desværre fremgår af journalistens videreformidling i KNR. Derfor vil vi gerne gengive de fakta, som de også blev præsenteret for af Radioavisens journalist. Indledningsvis vil fonden gerne slå fast, hvorfor NunaFondens bestyrelse, herunder ikke mindst formanden, ikke ønskede at udtale sig til Radioavisen. Fra sagens begyndelse havde fonden et kraftigt indtryk af, at journalisten på forhånd havde en bestemt vinkling af sagen - en vinkling, der bestemt ikke var til fondens fordel. Sidenhen er vi desværre kun blevet bekræftet i vores opfattelse. Eksempelvis er alle de medvirkende til netnyhed-serien negative overfor NunaFonden - der er ingen, der er positive overfor fondens virke. Efterfølgende har vi fået tilbagemeldinger fra personer, der tilhører de organisationer, som har stået frem med kritik, at de nævnte personers kritik ikke er dækkende for hele organisationen. Et eksempel er kunstnersammenslutningen, EPI. Her var den administrative leder, Manasse Berthelsen, ud at kritisere NunaFondens udgiftsniveau og krævede udskiftning af den samlede bestyrelse. Men det var en holdning, han stod alene med. For flere fra kunstnersammenslutningens bestyrelse meddelte på formandens facebook-profil, at lederen talte på egne vegne - og ikke sammenslutningen, idet de ikke var enige i denne negative betragtning. Denne relevante information fremgik ikke af KNR's dækning af NunaFonden sagen, og ej heller af Sermitsiaq.

Tilbage til samtalerne indhold med Radioavisens journalist. For overskuelighedens skyld har vi opdelt sagen i følgende emner, som vi nævnte over for KNR-journalisten:

- Bestyrelsens honorar og øvrige udgifter
- Udgifter til administrationen
- Uddeling og udgifter i en historisk belysning

Bestyrelsens honorar og øvrige udgifter: Det er korrekt, at udgifterne til honorar til bestyrelsen er steget i nævnte periode, som det fremgår af artiklerne, så de i dag beløber sig op til 300.000 kroner, hvoraf formandshonoraret udgør 100.000 kroner. Men det er der gode grunde til:

1. Honorar til medlemmer af bestyrelsen er ikke - for alvor - blevet justeret i adskillige år. Når en tidligere bestyrelse valgte at justere bestyrelseshonorar til de beløbssatser, vi har i dag, skyldes det ud fra en samlet betragtning om ansvarets omfang, mødernes hyppighed og i sammenligning med andre relevante fondes bestyrelseshonorar. Set i det lys må honorarerne betragtes som en passende størrelse. For eksempel mødes fondens bestyrelse hyppigere end tidligere - fra tidligere 3 til 10 møder om året. Og dernæst er det ikke overensstemmelse med sandheden, at Josef Motzfeldt påpeger, at formandshonoraret steg til 15.000 kroner - og almindelige bestyrelsesmedlemmer selv honoreret med 7.500 kroner. De korrekte tal er 25.000 kroner til formanden og 15.000 kroner til de øvrige.

2. Derudover skal det ligeledes påpeges, at bestyrelsesmedlemmers honorar ikke bliver justeret så ofte, som det for eksempel sker på det almindelige arbejdsmarked, typisk hvert andet år. Stigningen i bestyrelsesmedlemmers honorar kan mere sammenlignes med den hyppighed, som politikernes vederlag justeres på. Typisk en gang hvert årti - men til gengæld er stigningstaksten væsentlig højere end på det almindelige arbejdsmarked. I relation til NunaFonden ser det på pariret voldsomt ud, at den samlede udgift til honorar til bestyrelsen er tredobbelt, men her skal man huske på, at det sker ud fra et særdeles beskedent udgangspunkt.

3. Udover afholdelse af flere møder har formanden betydelig flere udadvendte aktiviteter i forbindelse med fondens projektbidrag til bestemte organisationer end tidligere. Her kræves det formandens deltagelse til bestemte events, hvor han repræsenterer fonden. Og derudover er han i hyppigere kontakt med fondens administrator for at sikre, at fonden kører efter de retningslinjer, som bestyrelsen har fastsat. Med andre ord er formandshvervet meget mere tidskrævende end tidligere - og derfor valgte bestyrelsen at tildele formanden et honorar på 100.000 kroner.

Men hvis man udelukkende fremfører (som Radioavisens journalist) honorarernes stigning over en tidsperiode, uden at skele til den kontekst, sagens fakta indgår i, er det nemt at lave en historie, der - med rette - forarger offentligheden. Fra fondens side ærgrer vi os over, at journalisten ikke har inddraget de informationer i indslaget, som både formanden og administrator fremførte over for journalisten. Det vil uden tvivl nuancere historien - og det vil i øvrigt også klæde en public service station som KNR, at inddrage nævnte fakta i deres indslag.

Udgifter til administrationen: I KNR's beskrivelse af udgifterne til driften af fonden, fremføres udgifterne til administratoren, det vil sige løn plus en bilordning. I netnyheden indikeres det indirekte, hvilket behov har fondens administrator til en bil, da arbejdets udførelse ikke indbefatter et behov for en bil. Da fonden i sin tid fastlagde den nuværende administrators samlede lønpakke, besluttede man sig til, at den skulle bestå af fire dele: Et fast vederlag, ferietillæg og en pensions- og en bilordning. Så det er unfair at fremstille det som om, at fondens bestyrelse "for sjov" har udstyret administratoren med en bil. Det er ikke tilfældet. Tværtimod. Det er en del af en samlet lønpakke til administratoren.

Dernæst er administratorens vederlag fastsat efter konsultation med det daværende medlem af fonden, som repræsenterede Bikubenfonden. Som - på det tidspunkt - direktør for Bikubenfonden havde han en god indsigt i honoreringen af administrator på dette niveau. Herefter blev beløbet tilrettet, så det var i overensstemmelse med forholdene i Grønland. På den måde er aflønningen af fondens administratorer sket ud fra reelle kriterier - og baserer sig ikke på tilfældigheder. Derudover lagde bestyrelsen vægt på, at de ønskede en administrator, som kunne professionalisere driften af fonden ud fra et ønske om mere åbenhed og forudsigelighed. I den sammenhæng kan bestyrelse med glæde konstatere, at dette er sket til vores fulde tilfredshed. Her kan det kort nævnes, at der nu er kommet:

- Fast procedure for hvad der skal ske med en ansøgning, når administratoren modtager en ansøgning - til bestyrelsen har truffet en afgørelse med udgangspunkt i ansøgningen.

I den sammenhæng kan det oplyses, at en ansøgning skal indeholde en række formalia. Hvis disse ikke er overholdt, sender administrationen en tilbagemelding til ansøgeren og oplyser, at der er visse formalia, der ikke er overholdt. Hvis ansøgeren ønsker sin ansøgning til bestyrelsen, forudsættes det, at ansøgeren tilretter sin ansøgning efter administratorens anvisninger. Det skete ikke tidligere.

Når en ansøger sender en ansøgning, kvitterer administratoren med en tilbagemelding om, at fonden har modtaget ansøgningen - og at ansøgeren kan forvente svar inden for en fastsat frist. Det skete ikke tidligere.

Hvis en ansøger får en positiv tilbagemelding om støtte, kræves det, at man inden for en given periode sender et regnskab og/eller en rapport over, hvad midlerne er anvendt til. I dag bliver der fulgt op på det. Det skete ikke tidligere.

- Fonden støtter en række organisationer, hvor administratoren jævnlig deltager i en række møder; en form for projektarbejde. I den sammenhæng kan det oplyses, at NAPA har tre ansatte til at varetage deres projekter. Fonden har ingen grund til at betvivle, at NAPA's tre ansatte udøver et godt stykke arbejde, men det er bare med at sætte tingene i relief. Projektarbejde er ret tidskrævende. Det skete ikke tidligere.

- Hjemmesiden. Fonden har i administratorens tid fået lavet en flot, professionel hjemmeside, hvor alle relevante informationer står beskrevet - lige fra fondens årsregnskaber til hvad der er givet støtte til og deadlines for indlevering af ansøgninger. Det er med til at skabe åbenhed og forudsigelighed. Det skete ikke tidligere i samme omfang.

- NunaFonden fungerede som en art brohoved for udenlandske fonde, der ønsker at give støtte til projekter i Grønland. Særligt store danske fonde har rettet kontakt til fondens administrator, som har været behjælpelig med praktisk information til dem. Det skete ikke tidligere.

- NunaFonden er initiativtager til en informationsaften, hvor samtlige fondsmuligheder i Grønland bliver præsenteret for offentligheden. Det skete ikke tidligere.
- NunaFonden modtager langt flere ansøgninger end tidligere, lidt over 800 ansøgninger om året (mod et par hundrede ansøgninger tidligere). Og derudover får administratoren over 1.600 henvendelser om året, som han konkret skal anvende tid til at behandle. Da mange af ansøgningerne er ufuldstændige, anvender administratoren en stor del af sin tid til at forstå ansøgningerne og informerer ansøgeren om, hvilke mangler den pågældende ansøgers ansøgning indeholder. Derfor bliver administratoren nødt til at anvende sin fritid for at nå det hele.

Med andre ord: Fondens administrator udøver en bred vifte af arbejdsopgaver, som tidligere administratorer ikke har udøvet - eller i tilnærmelsesvis i samme omfang. Derfor er det heller ikke rimelig at sammenligne den nuværende administrators arbejdsopgaver med de arbejdsopgaver som en medarbejder fra Grønlandsbanken varetog i sin tid. Den opfattelse får man, når man læser enkelte passager fra netnyderne. I den sammenhæng kan det oplyses, at fondens bestyrelse overvejede, hvorvidt der skulle ansættes en ekstra ansat for at aflaste administratoren. Men fonden drog den konklusion, at der var tilstrækkelig med arbejde til halvanden ansat - men ikke til to ansatte. Det fremhæves for at sætte administratorens arbejdsbelastning i fonden i perspektiv.

Uddeling og udgifter i en historisk belysning: Jævnfør netnyhederne, bliver man præsenteret for en udvikling, hvor uddeling af midler falder - og omvendt med udgifterne: de stiger år efter år. Det er der - som sagt - flere grunde til, at udviklingen har udviklet sig på følgende måde. Som fonden beskrev i det ovennævnte. Udgifter til administrationen, er der over årene sket en række mærkbare tiltag for - i bred forstand - at forbedre servicen overfor de potentielle ansøgere til fonden. Og derudover betød finanskrisen, at der i to år ikke blev udloddet midler til fonden fra Grønlandsbanken, da det ikke var muligt på grund af de vedtagne bankpakker, altså ingen indtægter i to år. I det tredje år blev der beskeden udloddet 2,4 millioner kroner til fonden - mod ”normalt” på mere end 10 millioner kroner årligt. Det er grunden til, at uddeling af midler falder drastisk, og da det igen var muligt at uddele midler til ansøgerne, besluttede bestyrelsen at reservere et større millionbeløb til dårligere tider, eventuel hvis der på et senere tidspunkt kommer en finanskrisen. På den måde undgår bestyrelsen at havne i den situation som under finanskrisen, at der ikke kan uddeles midler til ansøgerne. Uagtet denne disposition er udgifterne til at drive en fond de samme, da størstedelen af udgifterne er faste udgifter. Det er derfor, at vi oplever den udgifts- og indtægtsudvikling, som vi har gjort. I den sammenhæng kan det oplyses, at det er fondens klare forventning, at vi bevæger os mere imod ”normale tider”, hvor der vil være et mere almindeligt forhold mellem udgifter og indtægter. Da det er bred enighed om i fondens bestyrelse, at fonden skal drives på den mest optimale måde i omkostningsmæssig henseende, er det fondens hensigt, at vi løbende vil holde øje med fondens udgiftsniveau og hele tiden have for øje, hvis det er muligt at reducere udgifterne, uden at det vil gå udover fondens høje serviceniveau i forhold til vores ansøgere.

Dårlig presseetik: NunaFonden mener, at KNR (og dermed også Sermitsiaq) har gjort sig skyldig i dårlig presseetik ud fra to bestemmelser i vejledende regler for god presseetik: 1. Angreb og svar bør, hvor det

er rimeligt, bringes i sammenhæng og på samme måde, 2. Overskrifter og mellemrubrikker skal i form og indhold have dækning i den pågældende artikel eller udsendelse.

Efter NunaFondens opfattelse er der ikke sammenhæng mellem den reelle virkelighed (den virkelighed, som KNR- journalisten blev præsenteret for) - og den måde NunaFonden blev præsenteret på i KNR-nyhederne. KNR fremlagde kun de informationer, der kunne underbygge deres historie om, at fonden fråser med de betroede midler. Alle de forklaringer, der ligger til grund for de forskellige dispositioner (se ovennævnte beskrivelse), optræder ikke i indslagene - eller i bedste fald: I en meget forkortet og beskeden version. Både formanden og administratoren anvendte flere timer af deres tid til at forklare de forskellige sammenhænge, uden at det fremgår af netnyhederne. Og da fonden oplevede, at KNR-journalisten havde lagt sig fast på en dagsorden, ønskede ingen fra fonden at medvirke i indslagene. Alene rubrikkerne til indslagene indikerer også, at der kun er et ønske fra KNR's side: at skabe mest mulig sensation om deres historier. I den sammenhæng skal man huske på, at læserne ser rubrikkerne - men erfaringsmæssigt er der kun 15 procent, der læser en artikel/nyhed til ende. Og det er typisk i slutningen af artiklerne, at de fåtallige argumenter fra fondens side er medtaget. Fonden er overrasket og skuffet overfor den behandling, som vor lands public service medie, KNR, har leveret i deres indslag over NunaFondens aktiviteter. Derfor mener fonden, at det er på sin plads, at der udøves kritik overfor KNRs fremfærd i den konkrete sag. Det samme mener vi, at det bør ske overfor Sermitsiaq, da de har kopieret KNR's nyheder uden at tjekke, hvorvidt KNR's historier er korrekte. Med denne udtalelse er det fondens håb, at denne sags eventuelle videre behandling bliver på saglige og presseetisk korrekte vilkår."

Svar fra medierne

Sermitsiaq.AG's svar er sålydende:

"Over 10 sider kritiserer Nunafonden KNR og 'Sermitsiaq' (rettelig nyhedssiden www.Sermitsiaq.AG, selvom der skrives Sermitsiaq, hvilket er forkert, idet printavisen intet har med sagen at gøre). I Nunafondens udtalelse har fonden foretaget en systematisk og udpenslet gennemgang af KNR, Radioavisens 'væsentligste nyheder' i kronologisk rækkefølge af indslag om Nunafonden samt ditto nyheder om fonden, efter de er blevet publiceret på www.knr.gl. Konkret afviser og kritiserer Nunafonden en række tal og meningstilkendelser, som optræder i KNR's dækning af Nunafondens udgifter. Ingen af Sermitsiaq.AG's artikler bliver gennemgået i Nunafondens udtalelse. Ej fremgår det noget sted, hvilke Sermitsiaq.AG-artikler det konkret drejer sig om, ligesom det heller ikke fremgår, hvad der konkret kritiseres. Blot står der blandt andet på side 1 i Nunafondens udtalelse under 'sagen kort': 'Nedenstående gengiver de væsentligste nyheder i kronologisk orden, som vedrører sagen - og som de blev bragt i KNR. Sermitsiaq bragte - mere eller mindre - det samme indhold, idet de citerede KNR. Derfor gengives kun begivenhedernes gennemgang, som har været bragt i KNR. Men anmeldelsen gælder også Sermitsiaq, da de har 'copy-pasted' KNR's indhold uden at forholde sig kritisk til KNR's nyhedsdækning af Nunafonden'. Sermitsiaq.AG hævder - på baggrund af nævnte - at Nunafonden på ingen måde opfylder Pressenævnets kriterier og formelle krav hvad angår at kritisere

Sermitsiaq.AG for hvad det er, Sermitsiaq.AG konkret skal forholde sig til? Sermitsiaq.AG's redaktionelle dækning af Nunafondens udgifter kan på ingen måde sidestilles med KNR's dækning af fonden, hverken hvad angår vinkling og ikke mindst omfang. Endvidere blev Nunafondens bestyrelsesformand Per Berthelsen i pågældende periode ved med at nægte at udtale sig til Sermitsiaq.AG (og KNR), hvilket blandt andet fremgår i artiklen 'Per Berthelsen: Ingen kommentarer' publiceret på Sermitsiaq.AG 10. december 2013. I starten af artiklen står der: 'Mens kritikken mod Nunafonden stadig tager til, nægter fondens bestyrelsesformand Per Berthelsen fra Siumut at stille op til interview. Senest har organisationen for skabende og udøvende kunstnere, EPI, blandt andet krævet, at hele bestyrelsen bliver udskiftet, ligesom organisationen opfordrer til, at Nunafonden bliver 'slanket og effektiviseret', så 'flest mulige midler kommer ansøgerne til gode.' I artiklen 'Per B. raser over 'hetz' fra medier', publiceret på Sermitsiaq.AG 16. december 2013, står der blandt andet i afsnittet 'Første interview 11. december': 'Først i artiklen 'Per Berthelsen: Der skal ryddes op i Nunafonden', der udkom i Atuagagdliutit/Grønlandsposten den 11. december, tog Per Berthelsen bladet fra munden, hvilket samme dag blev citeret i 'Presset formand lover oprydning i Nunafonden' (publiceret på Sermitsiaq.AG 11. december 2013). Siden har Per Berthelsen haft travlt med at beklage sig over Sermitsiaq.AG's og KNR's kritiske dækning af Nunafondens økonomi. Det er sket i Sermitsiaq.AG's og KNR's kommentarfelter, ligesom Per Berthelsen har langet kraftigt ud efter de to mediehuse på sin Facebook-profil'.

Sermitsiaq.AG har på intet tidspunkt modtaget henvendelse fra Per Berthelsen eller andre fra Nunafonden med henblik på genmæle. Derfor går Sermitsiaq.AG ud fra, at Nunafonden ikke har ønsket at klage over evt. brud på 'vejledende regler for god presseskik' ...

KNR Radioavisens svar er sålydende:

"På trods af Nunafondens meget omfangsrige gennemgang, står det dog tydeligt frem, at det ikke er fakta, der er forkert i KNR's behandling af sagen. Artiklerne har ifølge Nunafondens gennemgang været faktuelte korrekte. Derfor er Nunafondens anklage alene, at KNR har vinklet og fortalt historierne anderledes end, de selv ville have gjort. En gennemgående kritik af KNR er, at Nunafondens side af sagen ikke bliver fremført. Det bliver nævnt, at både Steffen Petrussen og Per Berthelsen har brugt timer på at tale med Radioavisen. Dette er korrekt. Vi kontaktede Nunafondens formand Per Berthelsen adskillige gange. Han gjorde det klart, at han ikke ville udtale sig. Han brugte meget tid på, at skælde ud på Radioavisens journalist og siden forklare, hvor etisk en person han er, og hvordan han selv bekæmper misbrug af midler. Han ville dog ikke udtale sig til citat, og han ville slet ikke forholde sig til udgiftsstigningerne eller vores spørgsmål, men henviste til, at det var før hans tid som formand. Vi gjorde opmærksom på, at han som sidende formand tegner fonden og bør udtale sig, selvom han ikke nødvendigvis selv har ansvar for den udvikling, der lå forud. Vi ville også gerne have en kommentar til, hvad han ville foretage sig fremadrettet. Begge forespørgsler afviste han kategorisk. Vi talte også med Steffen Petrussen, som talte meget og længe om, hvilket godt arbejde der bliver gjort i fonden, og viste os en række Excel ark angående fondens arbejde. Han gjorde det dog klart, at det er formanden, der skal udtale sig, men at han havde meget at se til. Per Berthelsen ønskede dog stadig ikke at forklare sig overfor Radioavisen. Derfor bragte vi den 4. december følgende skrivelse, som en del af artiklen

”Udgifterne hober sig op hos hele Grønlands julemand - Nunafonden” ”Vi har henvendt os til Steffen Petrussen, men han har ikke ønsket at deltage, da han ikke tegner fonden. Han gør dog opmærksom på, at der i dag er langt flere administrative opgaver i fonden end tidligere. Ikke mindst fordi man i dag er langt bedre til at følge op på de bevillinger, man giver, end det tidligere var tilfældet. En anden udgiftspost er det kontor, fonden i dag har til huse i. Tidligere har fonden boet meget billigt på Nuuk havn, men lejemålet blev opsagt med meget kort varsel, for at give plads til Arktisk Kommando. Derfor valgte fonden det nuværende meget centrale lejemål, hvor borgerne kan komme på besøg. Hvilket også sker, selvom de ifølge Petrussen ikke ligefrem er overrendte. Sidste år kostede kontoret 357.000. Heraf var de 105.000 dog også på reparationer. Herudover har man også investeret i nye møbler og kontorartikler, småanskaffelser og vedligeholdelse af inventar for 185.000.” Radioavisen ønskede også at fortælle historien om, hvorfor udgiftsniveauet i fonden kan udvikle sig og hvorfor det kan give mening, at det bliver dyrere. Eventuelt på grund af at man kvalificerer arbejdet. Derfor kontaktede vi også formanden for Bikubenfonden, som også er medlem af Nunafonden. Han ønskede ikke at udtale sig, men henviste til, at det er den til enhver tid siddende formand, der udtaler sig. Vi ringede herefter til Per Berthelsen for at høre, om han ville udtale sig til sådan en historie. Det ønskede han ikke. Per Berthelsen henviste flere gange til de tidligere formænd. Særligt Juliane Henningsen var af interesse for sagen, da en stor del af udgiftsstigningen var sket under hende. Hun ønskede dog heller ikke at udtale sig til Radioavisen, hvilket også blev bragt i flere artikler. Angående Nunafondens anklager om, at Radioavisen havde en klar agenda om at bringe fonden i miskredit, må vi på det stærkeste afvise. Det var vores målsætning, at fremlægge nogle fakta, der påviser, en kraftig stigning af udgifter, som ikke tilsvarende den generelle udvikling i fonden. Det ville vi gerne have nogle svar på, hvordan det hang sammen. De svar ville de ansvarlige ikke give. Det var på intet tidspunkt Radioavisens mål, at bringe Nunafonden i miskredit, men vi var nødt til at forholde os til, at hverken tidligere eller nuværende formænd ønskede at udtale sig om sagen, eller hvad der skulle ske fremad.

I forhold til påstanden om, at der var brugt penge på *luxus*, er det rent faktisk ikke et ord KNR har brugt. ”Penge der bruges på at betale lønninger til en administrator og bestyrelsesmedlemmer, fine middage, flyvture på business class, overnatninger i suiter og en lang række andre udgifter, som tilsyneladende er løbet løbsk.” I forhold til Per Berthelsens postulat om, at KNR ikke havde noget modsvar, så må den stå for hans regning. Det er ikke en udlægning vi deler. Tværtimod kan vi i oplyse, at Steffen Petrussen bekræftede, at Fondens medlemmer flyver Business Class, og sover i suiter eller hotel lejligheder. Samtidigt henviser vi til middage på Hereford Beefstow, som tidligere medlemmer af fonden har fortalt om. Det ses også af overskrifterne. ”Det er dyrt at drive Nunafonden”, Udgifterne hober sig op hos hele Grønlands Julemand - Nunafonden” kan altså ikke beskrives som sensationalistiske eller ude af trit med indholdet i artiklerne. I Nunafondens anklageskrift s. 2 gør Per Berthelsen opmærksom på, at journalisten ikke kunne redegøre for, hvorfor et vederlag var højt. Igen er det altså ikke en udlægning, vi genkender. Det blev forklaret for Per Berthelsen, at vederlagene var høje i forhold til, hvad de havde været tidligere. Samtidig er de høje i forhold til, at det er en fond, der bliver besat af politikere, som ikke er valgt på baggrund af anden kunnen end, at deres parti har indstillet dem. Modsat ville Per Berthelsen ikke svare på, hvorfor han mente vederlagene var passende. Hvorvidt bestyrelsen har fortjent deres vederlag, skal vi ikke udtrykke os om, men det virker ikke journalistisk uetisk at stille spørgsmål til det. På trods af, at formanden ikke vil svare på vores spørgsmål, medtager

vi dog hans forklaring, om at arbejdsbyrden er vokset. På side 3 i Nunafondens klage kritiserer Per Berthelsen, at KNR ikke har citeret ham. Her må vi dog på det skarpeste påpege, at Per Berthelsen var ganske utvetydig hver gang Radioavisen kontaktede ham. Han ønskede ikke at udtale sig til citat eller svare på vores spørgsmål generelt. En udlægning som jo også understøttes af Nunafondens egen klage på side 10, hvor der står, at ingen fra fonden ønskede at udtale sig. Denne holdning blev begrundet med, at KNR-journalisten havde lagt sig fast på sin historie, hvilket ifølge Nunafonden fremgår af rubrikkerne. Her er igen tale om en udlægning KNR ikke deler, og så skal det også lige anføres, at Nunafonden afslog at deltage i interviewene, før der blev skrevet nogen rubrikker. I forhold til Nunafondens anklager mod de kilder Radioavisen har talt med, står der på side 5, at EPIs administrative leder Manasse Berthelsen er alene med sin holdning. Det kender vi ikke noget til. EPI udsendte en pressemeddelelse, hvor de gav udtryk for deres holdning. Det forholdt vi os til. På side 6 fremgår det at Nunafonden mener, at KNR tager fakta ud af sin kontekst. Her til må vi sige, at det vi har gjort er, at sætte fondens formål op mod den måde pengene bliver forvaltet. Når halvdelen af pengene fra en godgørende fond går til administration, virker det ikke urimeligt. Derfor har vi gennemgået den måde fonden forvalter sine penge. Det er jo netop ikke sikkert, at hver enkelt udgift er urimelig, men det samlede forbrug synes ude af trit med formålet, og derfor virker det rimeligt.

På side 9 fremfører Nunafonden to eksempler på presseskik.

1. Angreb og svar bør, hvor det er rimeligt, bringes i sammenhæng og på samme måde.

Et rimeligt ønske, som vi prøvet at efterleve, selv om der ikke er kommet noget forsvar fra Nunafonden, der, som de selv anfører, ikke ville udtale sig. Men vi har bragt de oplysninger, de er kommet med. På trods af at de ikke ville svare vores spørgsmål eller forholde sig til deres eget regnskab.

2. Overskrifter og mellemrubrikker skal i form og indhold have dækning i den pågældende artikel eller udsendelse.

Det synes bestemt også at være tilfældet. Og det er da også sigende, at Nunafonden kritiserer rubrikkerne, men ikke konkretiserer, hvilken rubrik der ifølge dem var urimelig. At kun 15 procent af læserne skulle have læst mere af de nævnte artikler end overskriften, må også stå for Nunafondens regning. Det ser vi ikke noget belæg for. Journalistisk mener vi ikke, der kan være tvivl om, at rubrikkerne passer fint til artiklerne, om end de ikke matcher Nunafondens oplevelse af sig selv.

Artiklerne ligger fuldt tilgængelige. Hvis Berthelsen føler sig fejlciteret kunne han for eksempel gøre opmærksom på hvor.

KNR vil på baggrund af ovennævnte afvise klagen. Der er tale om et gedigent og seriøst stykke journalistik håndværk, der har skabt en tiltrængt debat om et yderst relevant emne på et faktisk korrekt grundlag.”

Pressenævnets begrundelse og resultat

KNR Radioavisen har haft en række indslag om Nuna Fonden. Sermitsiaq.AG har fulgt op på disse indslag og har til dels refereret direkte fra KNR's indslag. I den forbindelse bemærkes, at medierne har et selvstændigt ansvar for, at reglerne for god presseskik - bl.a. reglerne om at bringe korrekt information og reglerne om at forelægge oplysninger for personer eller virksomheder - er overholdt, selvom et indslag allerede har været bragt i et andet medie.

Fondens daværende formand Per Berthelsen har i nogle kommentarer til artiklerne i KNR og Sermitsiaq gjort gældende, at han og/eller Nunafonden ikke har fået mulighed for inden offentliggørelse af indslagene, at kommentere de af henholdsvis KNR og Sermitsiaq.AG bragte oplysninger. Pressenævnet har derfor af egen drift valgt at behandle en sag, med henblik på særligt, at undersøge, om reglerne for god presseskik afsnit A, nr. 1 om at bringe korrekt information, der så langt det er muligt er kontrolleret er fulgt, ligesom nævnet ville undersøge rigtigheden af, at oplysninger der kan være både skadelige, krænkende eller agtelsesforringende for Per Berthelsen og/eller Nunafonden, ikke er efterprøvet, særligt ved forelæggelse for Berthelsen og fonden jf. reglerne for god presseskik afsnit A, nr. 3. Fonden har i sit indlæg til Pressenævnet henvist til, at angreb og svar bør bringes i sammenhæng jf. afsnit A, punkt 4 og at overskrift og mellemrubrikker skal have dækning i artiklens indhold jf. punkt 6.

Efter svaret fra KNR må det lægges til grund, at KNR flere gange har kontaktet Per Berthelsen som formand for fonden og at han ved flere lejligheder, har afvist at udtale sig. Pressenævnet bemærker særligt, at KNR har oplyst, at Per Berthelsen ikke ville udtale sig, at han i et tilfælde udtalte sig, men ikke til citat, at han ikke ville kommentere på, hvad fonden ville gøre fremadrettet, ligesom Berthelsen vedrørende spørgsmålet om udgiftsniveauet ikke ønskede at udtale sig. KNR's svar bekræftes af Nunafondens indlæg, hvori det oplyses, at hverken formand eller den øvrige bestyrelse ønskede, at udtale sig til Radioavisen. På den baggrund finder Pressenævnet ikke, at hverken KNR Radioavisen eller Sermitsiaq.AG, har overtrådt nogle af de vejledende regler for god presseskik.

Søren Søndergård Hansen Mariia Simonsen Elna Egede Tupaarnaq Rosing Olsen
